

กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

มนัสฉาน ชูเชิด

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

PROCESS OF THE LEARNERS' COMPETENCY DEVELOPMENT OF SONGKHLA VOCATIONAL COLLEGE FOR DESIRABLE CHARACTERISTICS

Manascha Chucherd

Songkhla Vocational College, Institute of Vocational Education: Southern Region 3,

Office of the Vocational Education Commission, Thailand

E-mail: sarawut_mye@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 25 กรกฎาคม 2565

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 30 สิงหาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 24 กันยายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) เพื่อสร้างกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3) เพื่อพัฒนากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 4) เพื่อดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ 5) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา จำนวน 21 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 11 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครูผู้สอนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา จำนวน 88 คน ผู้ปกครอง จำนวน 86 คน และผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามปลายปิด (แบบมาตราประมาณค่า) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 6 ด้าน 2. การสร้างกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 จำนวน 4 ด้าน และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.95 จำนวน 1 ด้าน และเท่ากับ 0.91 จำนวน 1 ด้าน 3. การพัฒนากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกด้าน 4. การดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีความสอดคล้องกับปฏิทินการดำเนินงานในทุกด้าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 และ 5. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการ ที่มีต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา สงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : สมรรถนะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the process of the learners' competency development of Songkhla Vocational College for desirable characteristics 2) to create the process of the learners' competency development of Songkhla Vocational College for desirable characteristics 3) to develop the process of the learners' competency development of Songkhla Vocational College for desirable characteristics. 4) to execute the process of the learners' competency development of Songkhla Vocational College for desirable characteristics and 5) to assess the achievement of the process of the learners' competency development of Songkhla Vocational College for desirable characteristics. Sample of the research were 21 specialists of vocational education instructional, 11 experts of vocational education administration, 4 executives and 88 teachers of Songkhla Vocational College, 86 parents and 40 establishment administrators. The research instruments were documentary analysis form, focus group form, questionnaire, interview form and closed-ended questionnaire (rating scale). The statistics used for analysis were Index of item-Objective Congruence (IOC), percentage, mean and standard deviation.

The research results found that 1. The Process of the learners' competency development of Songkhla Vocational College for desirable characteristics consists of 6 aspects. 2. The creation of process of the learners' competency development of Songkhla Vocational College for desirable characteristics have an Index of item-Objective Congruence (IOC) at 1.00 for 4 aspects, at 0.95 for 1 aspect and at 0.91 for 1 aspect. 3. The development of process of the learners' competency development of Songkhla Vocational College for desirable characteristics have an Index of item-Objective Congruence (IOC) at 1.00 for all aspects. 4. The execution of process of the learners' competency development of Songkhla Vocational College for desirable characteristics have been in accordance with the operations calendar for all aspects and have an Index of item-Objective Congruence (IOC) at 1.00. 5. The satisfaction of stakeholders were executives, teachers, parents and establishment administrators towards the process of the learners' competency development of Songkhla Vocational College for desirable characteristics of the overall was at a high level.

Keywords: Competency, Desirable Characteristics, Learner

ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ ซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในขณะเดียวกันกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างของโลกศตวรรษที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยุค 4.0 ทำให้การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความ

ได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ด้วยเหตุนี้แต่ละประเทศจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาให้กับประชาชนของตนเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีศักยภาพและสามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลกควบคู่ไปกับการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ สำหรับประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศโดยมุ่งจัดการศึกษาให้ทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมไปถึงพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศโดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานอย่างเท่าเทียม ในขณะเดียวกันระบบการบริหารจัดการศึกษาต้องมีประสิทธิภาพและตอบสนองทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัต โดยกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” ในยุทธศาสตร์ที่ 3 เป้าหมายที่ 3 สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน โดยมีตัวชี้วัด ที่สำคัญได้แก่ จำนวนสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 เพิ่มขึ้น ที่สำคัญแผนการศึกษาแห่งชาติ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) และ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดีครอบคลุมรอบด้าน ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการศึกษาตลอดชีวิตที่มีความจำเป็นสำหรับคนไทยในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกอย่างรอบด้าน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 หมวด 1 มาตรา 6 ที่ระบุว่า การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษา

ให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551)

จากแนวคิดการจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับฝีมือ (ปวช.) ระดับเทคนิค (ปวส.) ระดับเทคโนโลยี (ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาระยะยาว และการฝึกอบรมวิชาชีพซึ่งเป็นการจัดการศึกษาระยะสั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน ตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ กอปรกับในการจัดการศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ รวมทั้งมาตรฐานอาชีพตามระดับคุณวุฒิ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับคุณวุฒิมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพของประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางานที่ศึกษาทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562) ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินคุณภาพด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ มีทักษะและการประยุกต์ใช้เป็นไปอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามความต้องการของงานอาชีพ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา เป็นสถาบันทางการศึกษาด้านวิชาชีพมีบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น กอปรกับให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพแก่ผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาทักษะทางปัญญาทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นไปตามคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาที่ว่า ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาจะต้องเป็นที่ยอมรับขององค์กร ดังนั้นการมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว จำเป็นต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้มีความเหมาะสมรอบด้านทั้งด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน บุคลากร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนผู้เรียน เพื่อสร้างทุนมนุษย์ในอนาคตให้เป็นผู้มีคุณภาพและเต็มศักยภาพทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2544) ที่ได้กล่าวถึง กระบวนการอันนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหาร ต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาทุกด้านและมีกระบวนการนิเทศภายในที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ 2) ด้านครูผู้สอน ต้องมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดี มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น มีเทคนิคการสอนที่ทันสมัย จัดทำแผนการสอนและนำไปสอนตามแผนที่วางไว้ 3) ด้านผู้เรียน ต้องตั้งใจเรียน มีระเบียบวินัยในการเรียน และมีเป้าหมายของชีวิตที่ชัดเจน 4) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน หลักสูตรต้องตรงตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียน ได้เรียนรู้ที่ตรงกับชีวิตจริงโดยเน้นการคิดได้ลงมือปฏิบัติมากกว่าเรียนทฤษฎี มีการวัดผลและประเมินผลหลากหลายวิธีที่ตรงกับสภาพจริง 5) ด้านสื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาต้องทันสมัยและเพียงพอ กับความต้องการใช้งานของผู้เรียน มีห้องปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพ มีห้องสมุดที่เอื้อต่อการค้นคว้าด้วยตนเอง มีหนังสือและคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นที่เพียงพอและได้มาตรฐาน เช่นเดียวกับแนวความคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2554) ที่ได้แสดงความเห็นว่ากระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ควรประกอบด้วย 1) หลักสูตร ต้องทันสมัยเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ของชาติ 2) ครูผู้สอน ต้องตื่นตัวในการแสวงหาความรู้ใหม่นำมาพัฒนา

ผู้เรียนอย่างเหมาะสม 3) รูปแบบการเรียน การสอน ต้องเน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน เน้นกระบวนการคิด และการสัมผัสกับสถานการณ์รอบตัว 4) สื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ ต้องมีคุณภาพดีและเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน 5) ผู้เรียนต้องปรับเปลี่ยน วิธีการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้

ในส่วนของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม จริยธรรม ต้องอาศัยองค์ประกอบด้วยกันหลายด้านทั้งกระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน กระบวนการในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีสถานศึกษาและครูร่วมกันทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีลักษณะปรากฏเป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ ความเป็นที่พึงประสงค์ ความเป็นที่พึงประสงค์ “การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา มีความรู้ มีทักษะและการประยุกต์ใช้ไปเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับการศึกษา และมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์” ซึ่งผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจากการประเมินตนเอง ในปีการศึกษา 2562 พบว่า ประเด็นการประเมินที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการอาชีวศึกษาในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน 3 ประเด็นการประเมิน (งานประกัน คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา, 2562) ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จ การศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ ประเด็นการประเมินด้านทักษะและการประยุกต์ใช้และด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ประเด็นการประเมินด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย โดยมีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นจุดที่ต้องพัฒนาได้แก่สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของการแข่งขันทักษะวิชาชีพเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาเกิดแรงจูงใจในการเรียนและการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นผลักดันให้นักเรียน นักศึกษาได้พัฒนา ศักยภาพและความรู้ความสามารถตลอดจนทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพในระดับที่สูงขึ้น กอปรกับการดูแลและ แนะแนวผู้เรียน ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาบูรณาการใช้ร่วมกับระบบดูแลผู้เรียน เพื่อให้การดำเนิน โครงการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น รวมไปถึงดำเนินการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองในการดูแลติดตามพฤติกรรมและให้ความช่วยเหลือทางด้านการเรียนของผู้เรียนเพื่อลดปัญหาการออกกลางคันให้น้อยลงหรือไม่เกิดขึ้น ตลอดจนมีการติดตามให้ผู้เรียนที่ออกกลางคันกลับเข้ามาศึกษาต่อ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีแนวคิดที่จะศึกษากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ได้กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนที่ชัดเจนและสามารถนำไปเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ในด้านความรู้ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อันจะยังประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาผู้เรียน ให้เป็นคนเก่ง คนดี และเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. เพื่อสร้างกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
3. เพื่อพัฒนากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. เพื่อดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

5. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานการอาชีวศึกษา มาตรฐานที่ 1 ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. แหล่งข้อมูล หรือประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) กลุ่มประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักได้กำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

2.1 การศึกษากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579 มาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 การจัดการอาชีวศึกษา กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ บริบทของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 การสร้างกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา จำนวน 21 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 8 คน และผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 5 คน ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง

2.3 การพัฒนากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 11 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ผู้อำนวยการสำนัก จำนวน 2 คน ศึกษาธิการเขตเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน และผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง

2.4 การดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการจัดทำปฏิทินและดำเนินการตามปฏิทินการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 11 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ผู้อำนวยการสำนัก จำนวน 2 คน ศึกษาธิการเขตเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน และ

ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง

2.5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์เชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผลสะท้อนสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ในด้านความรู้ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 และ ปีการศึกษา 2563

2. การสอบถามความพึงพอใจของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการสอบถามผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 88 คน ผู้ปกครอง จำนวน 86 คน และผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 40 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 218 คน

3. ด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัย ปีการศึกษา 2562 ถึง ปีการศึกษา 2563

4. ด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

4.1 ตัวแปรต้น คือ กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ได้แก่

1. ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา

2. ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา

3. ด้านการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา

4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา

5. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา

6. ด้านการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา

4.2 ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ซึ่งเป็นคุณลักษณะตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา มาตรฐานที่ 1 ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

วิธีดำเนินการวิจัย

แหล่งข้อมูล หรือประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยได้แบ่งการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและในแต่ละขั้นตอนได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การศึกษากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579 มาตรฐาน การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 การจัดการอาชีวศึกษา กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ แนวคิดการพัฒนาการศึกษา บริบทของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การสร้างกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา จำนวน 21 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 8 คน และผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 5 คน ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง

3. การพัฒนากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 11 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ผู้อำนวยการสำนัก จำนวน 2 คน ศึกษาพิเศษผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน และผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 2 คน ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง

4. การดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการจัดทำปฏิทินและดำเนินการตามปฏิทินการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 11 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน ผู้อำนวยการสำนัก จำนวน 2 คน ศึกษาพิเศษผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน และผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 2 คน ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง

5. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

5.1 การศึกษาผลสัมฤทธิ์เชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผลสะท้อนสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ในด้านความรู้ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 และ ปีการศึกษา 2563

5.2 การสอบถามความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และครูผู้สอน จำนวน 88 คน ผู้ปกครอง จำนวน 86 คน และผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 40 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 218 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร

2. การสร้างกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นประเด็นคำถามการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. การพัฒนากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นประเด็นคำถามเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่พัฒนามาจากการสนทนากลุ่ม

4. การดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นประเด็นคำถามที่ผู้วิจัยใช้ ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา เพื่อรับรองปฏิทินการดำเนินการตามกระบวนการ พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

5. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการกำหนดข้อคำถาม ด้วยการนำกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ผ่านกระบวนการสร้างและพัฒนาแล้วมาเป็นประเด็นคำถาม เพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศที่ได้มีการเผยแพร่ ในรูปของสื่อต่าง ๆ อาทิ ตำรา และเอกสารทางวิชาการ เพื่อกำหนดเป็นกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์

2. การสร้างกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

2.1 ผู้วิจัยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา มาเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มร่วมกับผู้วิจัย โดยมีผู้จัดบันทึกและบันทึกเทปซึ่งมีผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 21 คน

2.2 ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มแนะนำผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม

2.3 ผู้วิจัยนำเสนอความเป็นมาและกระบวนการวิจัย เรื่อง กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้วยเอกสารและโปรแกรมนำเสนอให้กับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทราบเป็นข้อมูลเบื้องต้น

2.4 ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มร่วมกันพิจารณาเพื่อสร้างกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นขั้นตอนตามลำดับ

2.5 ผู้วิจัยสรุปประเด็นจากการสนทนากลุ่มเพื่อกำหนดเป็นกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. การพัฒนากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้อำนวยการสำนัก ศึกษาพิเศษเชี่ยวชาญ และผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือเคยดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เพื่อร่วมตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสมของกระบวนการ พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิโดยร่วมกันตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.3 ประมวลผลการสอบถามเพื่อกำหนดเป็นกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.4 การดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเข้าร่วม การสัมมนาพร้อมทั้งแจ้งกำหนดการและประเด็นในการสัมมนาเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาล่วงหน้า

2. ผู้วิจัยนำเสนอกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. ผู้วิจัยนำเสนอปฏิทินการดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. สรุปผลการสัมมนากำหนดเป็นปฏิทินการดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์เชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผลสะท้อนสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ในด้านความรู้ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ โดยการศึกษารายงานการประเมินตนเองเพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 จากงานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2. ผู้วิจัยนำรายงานผลการประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 มาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผลสะท้อนของสมรรถนะผู้เรียนในด้านความรู้ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. สรุปผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์เชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผลสะท้อนของสมรรถนะผู้เรียนในด้านความรู้ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563

3.6 การสอบถามความพึงพอใจของของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. สอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. รวบรวมแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. สรุปผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การสร้างกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of item Objective Congruence)

3. การพัฒนากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of item Objective Congruence)

4. การดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of item Objective Congruence)

5. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

5.1 การศึกษาผลสัมฤทธิ์เชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผลสะท้อนสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ในด้านความรู้ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 และ ปีการศึกษา 2563 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.2 การสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปรากฏว่า กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายการจัดการเรียน การสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3) การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 4) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 5) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และ 6) การติดตาม การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2. การสร้างกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา มีความเห็นว่ากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง 6 ด้าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และการติดตาม การวัดและ ประเมินผล ที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในขณะเดียวกันมีค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.95 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนา คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และเท่ากับ 0.91 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการ พัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

3. การพัฒนากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ โดยการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการ บริหารจัดการอาชีวศึกษา มีความเห็นว่ากระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการ พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน 3) การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 4) การจัด สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 5) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ที่ สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และ 6) การติดตามการวัดและประเมินผล ที่ สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 คือ มีความสอดคล้องในระดับที่ยอมรับได้

4. การดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการจัดทำปฏิทินและดำเนินการตามปฏิทินการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการ อาชีวศึกษา ปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา มีความเห็นว่าการดำเนินการตาม กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง 6 ด้าน

ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน 3) การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 4) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 5) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และ 6) การติดตามการวัดและประเมินผล ที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มีความสอดคล้องกับปฏิทินการดำเนินงานในทุกด้าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

5. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

5.1 การศึกษาผลสัมฤทธิ์เชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผลสะท้อนสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ในด้านความรู้ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ โดยการเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 ในแต่ละด้านดังนี้

5.1.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์สมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ด้านความรู้ ปรากฏว่า ในปีการศึกษา 2562 มีผู้เรียนที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพครบแรก จำนวน 788 คน เทียบกับ จำนวนผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชา จำนวน 823 คน คิดเป็นร้อยละ 95.75 และในปีการศึกษา 2563 มีผู้เรียนที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพครบแรก จำนวน 808 คน เทียบกับจำนวนผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียน ครบทุกรายวิชา จำนวน 833 คน คิดเป็นร้อยละ 97.00

5.1.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์สมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ด้านทักษะ และการประยุกต์ใช้ ประกอบด้วย 2 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีสมรรถนะในการเป็นผู้ประกอบการ หรือการประกอบอาชีพอิสระ และ 2) ผลการแข่งขันทักษะวิชาชีพ ปรากฏว่า ในปีการศึกษา 2562 สถานศึกษา ได้รับการประเมินศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในระดับคุณภาพยอดเยี่ยม (5 ดาว) และได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาชีพในระดับคุณภาพดีเลิศ (ระดับชาติ) ปีการศึกษา 2563 สถานศึกษา ได้รับการประเมิน ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาในระดับคุณภาพดี (3 ดาว) และได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาชีพในระดับคุณภาพดี (ระดับภาค)

5.1.3 การประเมินผลสัมฤทธิ์สมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 3 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ 1) การดูแลและแนะแนวผู้เรียน 2) ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ 3) การมีงานทำและศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา ปรากฏว่า ในปีการศึกษา 2562 สถานศึกษามีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 783 คน จากจำนวนผู้เรียนแรกเข้า 989 คน คิดเป็นร้อยละ 79.17 และมีจำนวนผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2,006 คน จากจำนวนผู้เรียนทั้งหมด 2,294 คน คิดเป็นร้อยละ 87.45 ในขณะที่ผู้สำเร็จการศึกษาในปีที่ผ่านมา มีงานทำ ในสถานประกอบการ หน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน ประกอบอาชีพอิสระหรือศึกษาต่อ จำนวน 829 คน จากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด 889 คน คิดเป็นร้อยละ 93.25 และในปีการศึกษา 2563 สถานศึกษา มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 803 คน จากจำนวนผู้เรียนแรกเข้า 998 คน คิดเป็นร้อยละ 80.46 และมีจำนวนผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2,143 คน จากจำนวนผู้เรียนทั้งหมด 2,189 คน คิดเป็นร้อยละ 97.90 ในขณะที่ผู้สำเร็จการศึกษาในปีที่ผ่านมา มีงานทำในสถานประกอบการ หน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน ประกอบอาชีพอิสระหรือศึกษาต่อ จำนวน 696 คน จากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด 783 คน คิดเป็นร้อยละ 88.89

5.2 การสอบถามความพึงพอใจของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปรากฏว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการ มีความพึงพอใจต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การติดตามการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การกำหนดนโยบาย การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ปรากฏว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทุกรายการ เรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การสร้างกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การกำหนดวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับ การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดทำพันธกิจให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ปรากฏว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกรายการ เรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ การนิเทศ ติดตามการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ การนำผลการนิเทศการสอนมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การนำแผน การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์สู่การปฏิบัติงานการสอน การพัฒนาครูผู้สอน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการวิเคราะห์สมรรถนะรายวิชาที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ด้านการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ปรากฏว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกรายการ เรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ การส่งเสริมการจัดทำผลงานนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การส่งเสริมการจัดกิจกรรมจิตอาสาและการบริการวิชาการ วิชาชีพที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน การส่งเสริมการจัดทำศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และการส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ปรากฏว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกรายการ เรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ การพัฒนาอาคารสถานที่ อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการ และโรงฝึกงานให้เอื้อต่อการ

พัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การบริหารจัดการระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดทำ แผนงานโครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดสรรงบประมาณในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ปรากฏว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทุกรายการ เรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ การพัฒนาและการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การนำสื่อการเรียนการสอนไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูผู้สอนในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และการนิเทศติดตามการใช้สื่อการเรียน การสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ด้านการติดตามการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ปรากฏว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกรายการ เรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ การวัดและประเมินผลตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การติดตามการใช้การวัดและประเมินผลในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน การนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และการสร้าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดและประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ได้ข้อค้นพบซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลในประเด็นหลักตามผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3) การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 4) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 5) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และ 6) การติดตามการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดวงจรคุณภาพเดมมิง (สมพร วงศ์วิฐน, 2555) ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องเริ่มจากการวางแผน (P) ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ (D) ประกอบด้วย การดำเนินงานตามแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การตรวจสอบ (C) ประกอบด้วย การติดตาม การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และการปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสม (A) เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้มี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือ กระบวนการบริหารวงจรพัฒนาคุณภาพแบบ PDCA ที่ต้องอาศัยการทำงานประสานกันด้วยดี ฝ่ายผู้บริหารต้องมีความจริงใจและมุ่งมั่น มีการทบทวนของฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอและแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาตามวงจรคุณภาพเดิมมีเป็นเครื่องมือการบริหารงานอย่างต่อเนื่องในการติดตามปรับปรุงพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย (กรมวิชาการ, 2546) เช่นเดียวกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2560) ที่ได้กล่าวว่าการปฏิรูปการศึกษานับเป็นประเด็นสำคัญเร่งด่วนที่จำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างจริงจังในทุกองค์ประกอบ โดยเฉพาะในองค์ประกอบที่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์และคุณภาพของผู้เรียน ครู หลักสูตรการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล อันจะนำไปสู่การผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะทาง ตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านการอาชีวศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560)

2. ผลการสร้างกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา มีความเห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3) การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 4) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 5) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และ 6) การติดตามการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยรวมมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปในทุกด้าน ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการสร้างกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนตั้งแต่ศึกษาเอกสาร หนังสือ บทความ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579 มาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 การจัดการอาชีวศึกษา กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ความรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจนกระทั่งได้บทสรุปของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สำหรับเป็นแนวทางและนำไปสู่การปฏิบัติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน สอดคล้องกับ สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวงกิตพงศ์ (2559) ได้ศึกษา วิจัยการพัฒนาแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร ซึ่งผลการวิจัยในขั้นตอนการตรวจสอบร่างแผนกลยุทธ์ พบว่า แผนกลยุทธ์ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมร่วมประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด มาตรการ และโครงการ ผลการประเมินกลยุทธ์ทั้งหมดมีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ และสอดคล้องกับ สิริวิชญ์ ธนเศรษฐวงศ์ (2564) ได้ศึกษา กลยุทธ์การบริหารจัดการสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม ของวิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี เพื่อพัฒนาศักยภาพสู่วิทยาลัยนวัตกรรม ผลการวิจัยพบว่า การสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมของวิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี เพื่อพัฒนาศักยภาพสู่วิทยาลัยนวัตกรรม ประกอบด้วย 5 ประเด็น 14 กลยุทธ์ และผลตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารจัดการสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม

ของวิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี เพื่อพัฒนาศักยภาพสู่วิทยาลัยนวัตกรรม ความเหมาะสม ถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการพัฒนาระบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา มีความเห็นว่า กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3) การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 4) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 5) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และ 6) การติดตามการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน โดยทุกด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทั้งนี้เป็นเพราะกระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ของผู้เรียนได้มีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและมีระบบ โดยใช้หลักการบริหารหรือการพัฒนาคุณภาพตามวงจรเดมมิง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2551) ที่กล่าวว่า วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA มีความเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยตรงและเป็นการนำมาใช้ในการพัฒนาหรือการบริหารงานในวงการศึกษาให้มีคุณภาพ อีกทั้งในการกำหนดขั้นตอนย่อยของการพัฒนาสมรรถนะ ผู้เรียนมีความครอบคลุมกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิชัย (2559) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือทางวิชาการ ประกอบด้วย 1) กระบวนการสร้างเครือข่าย 2) องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ ทางวิชาการ และ 3) ขอบข่ายภารกิจงานด้านวิชาการ มี 7 ภารกิจคือ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาระบบการเรียนรู การพัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาระบบการนิเทศติดตาม การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษา และการพัฒนาระบบบริหาร จัดการศึกษา ในทำนองเดียวกันกับ นุติ หนูโพธิ์ (2565) ที่ได้ ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์เพื่อขายสินค้าและภาวะการณ์ รู้เท่าทันสื่อของเจ้าของร้านค้าออนไลน์วัย นักศึกษา พบว่า ในด้านภาวะการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์โดยรวมเจ้าของร้านค้าออนไลน์วัยนักศึกษามีความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล โดยภาพรวมในระดับปานกลาง

4. ผลการดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการจัดทำปฏิทินและดำเนินการตามปฏิทินการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา มีความเห็นว่า การดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา สงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีความสอดคล้องกับปฏิทินการดำเนินงานในทุกด้าน มีค่าดัชนีความ สอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทั้งนี้เพราะในแต่ละกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนได้มีการกำหนดขั้นตอน และปฏิทินการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอันจะทำให้การดำเนินงานโครงการในแผนปฏิบัติการ ประจำปีเป็นไปตามวัตถุประสงค์ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัด สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล สอดคล้องกับ สุภาพร พงศ์ภิญโญโอกาส และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การ บริหารงานวิจัย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง พบว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหาร

งานวิจัยได้ประเด็น กลยุทธ์ซึ่งครอบคลุมกระบวนการทางการบริหารหรือหน้าที่ทางการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม ดังนั้นถ้าการวางแผนดีย่อมทำให้การจัดองค์การตามแผนมีความถูกต้อง เหมาะสม และการนำก็จะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ถูกต้อง ส่งผลให้การควบคุมสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ มีความชัดเจน

5. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อ กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะวิทยาลัยให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนทั้งการสร้างกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การสร้างการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน การพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การวิเคราะห์สมรรถนะรายวิชาการตรวจสอบ คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ และการนำแผนสู่การปฏิบัติงานการสอน การนิเทศติดตาม การใช้แผน การจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การพัฒนาและการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การติดตามการใช้การวัดและประเมินผลในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน อีกทั้งในการกำหนดขั้นตอนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้เรียนทั้ง 6 ขั้นตอน มีความครอบคลุมคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) และสุกัญญา รัชมีธรรมโชติ (2547) ที่ได้แบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะออกเป็น 1) ความรู้ คือความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้เป็นสาระสำคัญสำหรับวิชาชีพ 2) ทักษะ คือสิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง คือเจตคติค่านิยมและความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเองหรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2562) ที่กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษา มีคุณภาพตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติครอบคลุมอย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีเจตคติและกิจนิสัยที่ดี มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเองและมีจิตสาธารณะ ด้านความรู้ คือความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสาขาวิชาที่เรียนหรือทำงาน ด้านทักษะ คือความสามารถปฏิบัติงาน ทักษะการปฏิบัติ หรือวิธีปฏิบัติที่มีความ คล่องแคล่วและความชำนาญในการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ ด้านความ สามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ คือการใช้ความรู้ ทักษะทางสังคม ในการทำงานหรือการศึกษา อบรมเพื่อการพัฒนาวิชาชีพของบุคคล ประกอบด้วยความสามารถในการสื่อสาร ภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ และความเป็นอิสระในการดำเนินการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ไปใช้เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ควรดำเนินการตามกระบวนการ

ทั้ง 6 ด้านอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ผ่านการสร้างและการพัฒนาอย่างเป็นระบบ น่าเชื่อถือ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผลสะท้อนอย่างชัดเจน

1.2 ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามปฏิทินการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน เนื่องจาก ได้กำหนดสาระสำคัญของการดำเนินการทั้งกระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ช่วงเวลาของการดำเนินการและ ผู้รับผิดชอบในแต่ละด้านและแต่รายการไว้อย่างชัดเจน

1.3 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อาจมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ เช่น สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อ ดังนั้นสถานศึกษาอาจต้องมีการปรับแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.2 ควรศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผลการใช้กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ระหว่างสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ*

พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2554). ข้อเสนอยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา. ใน *การสัมมนา เรื่อง วิฤต และโอกาสในการปฏิรูปการศึกษาและสังคมไทย*. (12 กันยายน หน้า 69-70). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

งานประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษา, วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา. (2562). *รายงานการประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2562*. สงขลา: วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา.

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2544). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 11*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทิตนา แคมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภัทรวรรณ นิลแก้ววรวิชัย. (2559). *รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.

(คุรุภัณฑ์ปรัชญาคุณบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา)

สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวงกิตพงศ์. (2559). *การพัฒนาแผนกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพการศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร*. *วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*, 22(1), 41-56.

สมพร วงศ์วิธูณ. (2555). *การบริหารงานแผน โดยใช่วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2*. พะเยา: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

สมศักดิ์ สันธะเวชชัย. (2551). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- สิริวิชัย ธนเศรษฐวงศ์. (2564, กรกฎาคม-ธันวาคม). กลยุทธ์การบริหารจัดการสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมของวิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี เพื่อพัฒนาศักยภาพสู่วิทยาลัยนวัตกรรม. *วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้* 1, 6(2), 23-33.
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2547). Competency: เครื่องมือการบริหารที่ปฏิเสธไม่ได้. *Productivity*, 9(53), 44-48.
- สุภาพร พงศ์ภิญโญโอบาส และคณะ. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 15(2), 67-79.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2560). *แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2562). *หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เรื่องที่ 1 การจัดการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2562). *เข้าใจสมรรถนะอย่างง่าย ๆ ฉบับประชาชน และเข้าใจหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างง่าย ๆ ฉบับครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี จำกัด.